

Na podlagi petega odstavka 62.č člena Zakona o vojaški dolžnosti (Uradni list RS, št. 108/02 – uradno prečiščeno besedilo) Vlada Republike Slovenije izdaja

U R E D B O
o spremembah in dopolnitvah Uredbe o prostovoljnem služenju vojaškega roka

1. člen

V Uredbi o prostovoljnem služenju vojaškega roka (Uradni list RS, št. 74/21) se v 4. členu črta tretji odstavek.

Dosedanji četrti in peti odstavek postaneta tretji in četrti odstavek.

2. člen

V 7. členu se v drugem odstavku v drugem stavku besedilo »odpovedi oziroma prenehanju služenja v skladu s to uredbo« nadomesti z besedilom »prenehanju služenja zaradi težje kršitve vojaške discipline«.

3. člen

V 9. členu se v tretjem odstavku za besedilom »o času trajanja pogodbe, razlogih za odpoved pogodbe ter posledicah ob odpovedi pogodbe« doda besedilo »zaradi težje kršitve vojaške discipline«.

4. člen

V 13. členu se prvi odstavek spremeni tako, da se glasi:
»(1) Kandidat se prostovoljnemu služenju vojaškega roka odpove, če se brez opravičenega razloga ni odzval pozivu na prostovoljno služenje vojaškega roka iz 10. člena te uredbe.«.

Drugi odstavek se črta.

V dosedanjem tretjem odstavku, ki postane drugi odstavek, se besedilo »prvega in drugega odstavka tega člena« nadomesti z besedilom »prejšnjega odstavka«.

5. člen

V 15. členu se črta besedilo »za ožji obseg pravic«.

6. člen

V 16. členu se v prvem odstavku v drugi alineji besedilo »število dni« nadomesti z besedo »čas«. Tretja alineja se spremeni tako, da se glasi:
»– če med prostovoljnim služenjem vojaškega roka ne opravi uspešno preverjanj in ocenjevanj znanja ter usposobljenosti v skladu s programom usposabljanja oziroma se omenjenih dejavnosti ne udeleži;«.

V drugem odstavku se besedilo »sam odloči, da ga zaključi po posamezni fazi programa iz 4. člena te uredbe« nadomesti z besedilom »tako sam odloči«.

V tretjem odstavku se v prvem stavku za besedo »prekinitiv« doda besedilo »iz razlogov iz prvega odstavka tega člena«. Drugi stavek se črta.

Za tretjim odstavkom se doda nov, četrti odstavek, ki se glasi:

»(4) Odločbo o prekinitvi prostovoljnega služenja vojaškega roka izda upravni organ, pristojen za obrambne zadeve, ki kandidata vodi v evidenci.«.

Dosedanji četrti odstavek postane peti odstavek.

7. člen

V 17. členu se v prvem odstavku črtata druga in četrta alineja. V dosedanji tretji alineji, ki postane druga alineja, se podpičje nadomesti s piko.

V drugem odstavku se besedilo »tretje in četrte« nadomesti z besedo »druge«.

Četrti odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(4) V primeru iz druge alineje prvega odstavka tega člena mora vojak prostovoljec povrniti prejeme, ki jih je prejel med prostovoljnim služenjem vojaškega roka.«.

Peti in šesti odstavek se črtata.

PREHODNA IN KONČNA DOLOČBA

8. člen

(uskladitev pogodb)

Pogodbe o prostovoljnem služenju vojaškega roka, ki so bile sklenjene za napotitev vojakov prostovoljcev na prostovoljno služenje vojaškega roka v mesecu marcu 2024, se uskladijo s to uredbo v petnajstih dneh od uveljavitve te uredbe.

9. člen

(začetek veljavnosti)

Ta uredba začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št.

Ljubljana, dne _____

EVA 2024-1911-0002

Vlada Republike Slovenije
dr. Robert Golob
predsednik

OBRAZLOŽITEV

I. UVOD

1. Pravna podlaga

Pravna podlaga za predlagano uredbo je peti odstavek 62.č člena Zakona o vojaški dolžnosti (Uradni list RS, št. 108/02 – uradno prečiščeno besedilo; v nadaljnjem besedilu: ZVojD), ki določa, da Vlada Republike Slovenije določi višino prejemkov in povračil, pogoje za izredno odsotnost ter način uresničevanja drugih pravic vojakov med prostovoljnim služenjem vojaškega roka.

2. Rok za izdajo uredbe, določen z zakonom

Rok za izdajo uredbe ni zakonsko določen.

3. Splošna obrazložitev predloga uredbe

S predlagano uredbo se odpravlja določbo, da mora vojak prostovoljec iz razloga prenehanja prostovoljnega služenja vojaškega roka povrniti stroške in prejemke, ki so nastali v okviru njegove napotitve in med prostovoljnim služenjem vojaškega roka, razen ob težji kršitvi vojaške discipline. Prav tako se odpravlja določbo o pridobitvi vojaške evidenčne dolžnosti po posamezni fazi programa temeljnega vojaško strokovnega usposabljanja (v nadaljnjem besedilu: TVSU). Vsebinsko ustrezneje so zapisane določbe o zavarovanju, odpovedi, prekinitvi in prenehanju prostovoljnega služenja.

II. VSEBINSKA OBRAZLOŽITEV PREDLAGANIH ČLENOV

K 1. členu

Vojaška evidenčna dolžnost (v nadaljnjem besedilu: VED) je oznaka zahtevane oziroma dejanske kompetentnosti vojaških oseb za opravljanje formacijske dolžnosti, ki se dosega z izobrazbo, vojaško strokovno usposobljenostjo in pripravljenostjo. Ustrezna VED se bo pridobila po uspešno opravljenem celotnem programu določenega vojaškega usposabljanja, tako da bo vojak prostovoljec pridobil VED na koncu uspešno opravljenega celotnega programa TVSU, ne pa po uspešno opravljeni posamezni fazi omenjenega programa. Stopnja usposobljenosti po fazah programa TVSU se bo beležila z ustreznimi vpisi v vojaški evidenci, kar bo ob poznejšem nadaljevanju vojaškega usposabljanja ali ob morebitni ponovni uvedbi vojaške dolžnosti osnova za določitev opravljanja nadaljnega vojaškega usposabljanja.

K 2. členu

V vlogi za prostovoljno služenje vojaškega roka podpisana izjava o seznanitvi s posledicami ob odpovedi oziroma prenehanju služenja ni več potrebna, ker se odpravlja določbo, da mora vojak prostovoljec iz razlogov prenehanja prostovoljnega služenja vojaškega roka povrniti stroške in prejemke, ki so nastali v okviru njegove napotitve in med prostovoljnim služenjem vojaškega roka, ostaja pa izjava o seznanitvi ob prenehanju pogodbe zaradi težje kršitve vojaške discipline.

K 3. členu

V tretjem odstavku 9. člena se črta določba, da mora pogodba o prostovoljnem služenju vojaškega roka vsebovati navedbo posledic ob odpovedi pogodbe. Določba ni več potrebna, ker se odpravlja določbo, da mora vojak prostovoljec iz razlogov prenehanja prostovoljnega služenja vojaškega roka povrniti stroške in prejemke, ki so nastali v okviru njegove napotitve in med prostovoljnim služenjem vojaškega roka, razen ob prenehanju pogodbe zaradi težje kršitve vojaške discipline.

K 4. členu

V prvem odstavku 13. člena se črta določba, da se vojak prostovoljec lahko odpove prostovoljnemu služenju vojaškega roka, ker je možnost, da se vojak prostovoljec lahko sam odloči, da se mu prostovoljno služenje vojaškega roka prekine, navedena med razlogi za prekinitev prostovoljnega služenja vojaškega roka v predlogu sprememb 16. člena. Vsebinsko se tako 13. člen navezuje samo na kandidata in postopek napotitve do začetka prostovoljnega služenja, kar je tudi vsebina II. poglavja uredbe.

Dolžnosti kandidata iz 10. člena uredbe, da se mora odzvati na zdravniški pregled, preverjanje gibalnih sposobnosti in razgovor za varnostno preverjanje, se izvajajo v postopku preverjanja pogojev za napotitev na prostovoljno služenje. Ob izpolnjevanju pogojev kandidat podpiše pogodbo o prostovoljnem služenju vojaškega roka, ki določa civilno-pravno razmerje med kandidatom in Ministrstvom za obrambo. Po podpisu pogodbe se kandidata pozove na prostovoljno služenje vojaškega roka, pri čemer se smiselno uporabljajo določbe zakona, ki ureja splošni upravni postopek.

Črta se določba o neupravičeni odsotnosti s prostovoljnega služenja v primeru samovoljne odsotnosti več kot 48 ur in če ne predloži ustreznega zdravniškega potrdila v petih dneh od začetka odsotnosti zaradi zdravstvene nezmožnosti. Namreč že 17. člen uredbe kot enega izmed razlogov za prenehanje prostovoljnega služenja vojaškega roka določa težjo kršitev vojaške discipline, kar je po 1. in 14. točki četrtega odstavka 57. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15 in 139/20; v nadaljnjem besedilu: ZObr) tudi neupravičena zapustitev ali nepravočasna vrnitev v enoto nad osem ur in neopravičeni izostanek z dela tri dni zaporedoma. V tem primeru so roki še krajši, kar pa je ustrezno glede na dolžino programa TVSU (13 tednov) in tudi usklajeno z ZObr.

K 5. členu

S črtanjem besedila »za ožji obseg pravic« se odpravlja neusklajenost uredbe z veljavnim Zakonom o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, št. 48/22 – uradno prečiščeno besedilo, 40/23 – ZČmIS-1, 78/23 – ZORR in 84/23 – ZDOsk-1; v nadaljnjem besedilu: ZPIZ-2), ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje, saj ta v temeljnih določbah ne pozna več zavarovanja za ožji obseg. Osebe, ki so obvezno zavarovane po sedmem odstavku 19. člena ZPIZ-2, so ne glede na višino osnove, od katere se po petem odstavku 147. člena ZPIZ-2 plačujejo prispevki, zavarovane za polni (širši) obseg pravic.

K 6. členu

Besedilo »število dni« se nadomesti z besedo »čas«, ker je tako ustrežnejše časovno opredeljena presežena dovoljena upravičena odsotnost v skladu s programom TVSU.

Vsebinsko pregledneje so opredeljeni razlogi za prekinitev prostovoljnega služenja vojaškega roka, tako da so v prvem odstavku združeni razlogi sistemske narave in na strani organizacije, ločeno od osebnih razlogov na strani vojaka prostovoljca, ki so v drugem odstavku. Razmejeni so razlogi za prekinitev, na podlagi česar je možna poznejša doslužitev prostovoljnega služenja vojaškega roka, in prenehanje, po katerem ni več možna doslužitev prostovoljnega služenja vojaškega roka. V tretji alineji so razlogi za prekinitev služenja iz 33. člena ZVojD, ki navajajo prošnjo vojaka in so s predlogom spremembe smiselno zajeti v drugem odstavku 16. člena uredbe, nadomeščeni z določbo, da se služenje prekine, če vojak prostovoljec med prostovoljnim služenjem vojaškega roka ne opravi uspešno preverjanj in

ocenjevanj znanja ter usposobljenosti v skladu s programom usposabljanja oziroma se omenjenih dejavnosti ne udeleži. Omenjena določba je iz četrte alineje prvega odstavka 17. člena uredbe, ki določa razloge za prenehanje služenja, uvrščena med razloge prekinitve v 16. členu uredbe, ker je vsebinsko ustrežnejše, da omenjeni razlog sodi med prekinitve in je možna doslužitev.

S spremembo drugega odstavka 16. člena uredbe bo lahko vojak prostovoljec služenje prekinil kadarkoli, ne le po posamezni fazi, saj pogodba temelji na njegovi prostovoljni odločitvi.

Ni smiselno, da bi predlog za prekinitve prostovoljnega služenja vojaškega roka podal poveljnik enote v primeru, ko se vojak prostovoljec sam odloči, da bo služenje zaključil, zato je bila določba dosedanjega tretjega odstavka 16. člena uredbe preoblikovana po vzoru drugega in tretjega odstavka 17. člena uredbe.

K 7. členu

V 17. členu se v prvem odstavku črta določba, po kateri vojaku prostovoljcu preneha prostovoljno služenje vojaškega roka, če se je odpovedal prostovoljnemu služenju vojaškega roka v skladu s 13. členom te uredbe. Gre namreč za odločitev vojaka prostovoljca, da na lastno željo konča usposabljanje, kar pa že predvideva predlog spremembe 16. člena o prekinitvi prostovoljnega služenja vojaškega roka, po kateri se vojaku prostovoljcu prostovoljno služenje vojaškega roka prekine tudi, če se tako sam odloči.

Prav tako se v prvem odstavku črta določba, po kateri vojaku prostovoljcu preneha prostovoljno služenje vojaškega roka, če med prostovoljnim služenjem vojaškega roka ne opravi uspešno periodičnih preverjanj in ocenjevanj znanja ter usposobljenosti v skladu s programom usposabljanja oziroma se omenjenih dejavnosti ne udeleži. Omenjena določba je prav tako uvrščena med razloge prekinitve v predlagani spremembi 16. člena uredbe, ker je vsebinsko ustrežnejše, da omenjeni razlog sodi med prekinitve.

Glede na spremembe v prvem odstavku poveljnik enote, v kateri vojak prostovoljec prostovoljno služi vojaški rok, poda predlog za prenehanje služenja samo, če gre za težjo kršitev vojaške discipline.

Odpravlja se določbo, da mora vojak prostovoljec iz razlogov prenehanja prostovoljnega služenja vojaškega roka povrniti stroške in prejeme, ki so nastali v okviru njegove napotitve in med prostovoljnim služenjem vojaškega roka. Iz tega sledi, da tudi ni treba navajati izjem, na podlagi katerih mu stroškov in prejemkov ni treba vrniti, med katerimi je bila tudi pisna odpoved v prvih dveh tednih prve faze TVSU. Vračilo stroškov in prejemkov zaradi odpovedi po dveh tednih lahko odvrča vojake prostovoljce, ker potrebujejo daljši čas za navajanje na vojaško življenje. S to spremembo se želi motivacijsko vplivati na vojake prostovoljce, da bi dalj časa vztrajali na prostovoljnem služenju in se ne bi prezgodaj odločili za odhod. Ostaja le določba, da mora povrniti prejeme, ki jih je prejel med prostovoljnim služenjem vojaškega roka, ob težji kršitvi vojaške discipline (smiselno enako določa tudi drugi odstavek 27. člena Uredbe o pogodbenem opravljanju vojaške službe v rezervni sestavi Slovenske vojske, Uradni list RS, št. 95/02, 122/04, 119/07, 30/09, 97/12, 89/20, 28/21 in 98/23)).

Določba o ponovni napotitvi na prostovoljno služenje vojaškega roka v primeru prenehanja prostovoljnega služenja vojaškega roka zaradi sprememb v prvem odstavku ni več potrebna, ker sta bila za to predvidena razloga uvrščena v 16. člen uredbe, k razlogom prekinitve. Preostala dva razloga za prenehanje prostovoljnega služenja vojaškega roka (neizpolnjevanje splošnih pogojev iz 3. člena te uredbe in težja kršitev vojaške discipline) pa ne prideta v poštev za ponovno napotitev na prostovoljno služenje vojaškega roka.

K 8. členu

Z uskladitvijo pogodb o prostovoljnem služenju vojaškega roka, ki so bile sklenjene za napotitev vojakov prostovoljcev na prostovoljno služenje vojaškega roka v mesecu marcu 2024, se želi motivacijsko vplivati na vojake prostovoljce na služenju vojaškega roka in preprečiti njihovo predčasno odhajanje.

K 9. členu

Določen je splošni petnajstdnevni rok za uveljavitev uredbe.

MINISTRSTVO ZA OBRAMBO